

Medlemmar i KNX
SWEDEN:

ABB

ESYLUX

Gycom

:hager

NOVUM

Schneider
Electric

SELGA

SIEMENS

Storel

KNX världens första öppna standard för Hem & Fastighetsautomation!

Ordföranden har ordet!

Hej alla KNX vänner!

Hösten är här – så också alla aktiviteter där KNX finns med, syns och hörs!

I skrivande stund har vi en egen monter på Hem & Villa mässan i Älvsjö/Stockholm. Här visar vi vad KNX standarden står för och berättar vad det innebär att ha drygt 200 tillverkare med över 6500 produkter i ryggen. Vi har även ett antal produkter i drift som gör att man också kan se såväl utseende som vissa funktioner.

Mitt emot oss har EIO en stor monter där man tar om hand om alla möjliga frågor om elinstallationer. Bredvid oss har vi några av våra medlemmar såsom Novum (som visar Berkers produkter), Gycom (som visar Jungs produkter) och Schneider Electric som har en fantastiskt stor och imponerande monter.

Hem & Villa är fantastiskt bra och väldigt roliga mässor att jobba på. Man möter många privatpersoner som antingen håller på eller inom det närmaste ska renovera eller bygga. Förvånansvärt många privatpersoner har nu också full koll på att det är KNX som gäller när man vill göra sin fastighet energismart, säker, trygg och komfortabel. I vår monter A13:38 har vi också en erfaren KNX installatörer på plats, bland annat Peter Litzén och Göran Ekström från BL Design.

Om en månad är vi med på Hem & Villa i Göteborg och där kör vi samma upplägg, så om du som erfaren KNX installatör eller KNX konsult vill vara med och förmedla KNX budskapen och dessutom ta hand om presumtiva kunder, så går det bra att höra av sig till kansliet.

Om bara två veckor är vi igen på Älvsjömässans golv och denna gång på fackmässan easyFairs. Här har vi också egen monter och även denna gång har vi flera aktiviteter. Kapa Kilowatten seminarie ihop med EIO och andra leverantörer samt utdelning av KNX Award. Vi avslutar denna stora KNX dag, den 20 oktober, hos Selga där ETS4 har världspremiär och vi firar att KNX fyller 20 år.

Mässor är ett bra medium att visa upp sig på och kombinationen av att både vara på slutkundsmässor som Hem & Villa och på fackmässor som easyFairs känns perfekt.

Jag hoppas vi ses på mässorna i höst och hälsar dig speciellt välkommen till alla festligheter på KNX Dagen den 20 oktober.

KNX & EIO i
samarbete!

Med vänliga hälsningar
Rikard Nilsson
Ordförande KNX Sweden

Vår årliga KNX-träff är hos Selga!

KNX DAGEN 2010

SPONSORTRÄFF 20 ÅRS FEST KNX AWARD NYA ETS4

KNX är världsstandarden för moderna kommunicerande elinstallationer!

Onsdagen den 20 oktober är utvald som den dag då hela världens ska visa upp vad detta innebär. Sverige har valt att förlägga aktiviteterna till Stockholm och där tillsammans med easyFair, EIO och Selga visa vad detta är.

På dagen finns vi i monter C13:34 på easyFairs mässan i Älvsjö från kl.09:00 - 17:00. Kl.13:00 - 16:00 har vi ett seminarie tillsammans med EIO som kommer ge dig svaren på varför en öppen fabrikatsoberoende standard med 1000-tals produkter och ännu fler funktioner är svaret på hur elbranschen kan hjälpa Sveriges fastigheter bli så energismarta som möjligt.

Kl.16:30 delar EIO och KNX Sweden tillsammans ut det årliga priset, KNX Award, till den KNX anläggning som senaste året på något vis utmärkt sig utöver alla andra.

På kvällen fortsätter vi hos Selga i Älvsjö som enligt många är Sveriges ledande elgrossist inom KNX tekniken. Här ska vi bland annat fira att KNX fyller 20 år och att vi denna dag lanserar vårt nya programmeringsverktyg ETS4.

**Mycket välkomna önskar!
KNX SWEDEN**

Svenska KNX Award 2010!

KNX Award 2010

Nu har du chansen att anmäla ditt KNXprojekt till KNX Sweden och vinna KNX Award för 2010.

Prisutdelningen kommer att ske den 20 oktober på EasyFair mässan i Stockholm.

Vi söker dig som gjort ett KNX projekt där du gjort några innovativa lösningar för bl.a energieffektivitet, mätning etc. och är installatör, konsult eller programmerare.

Innehåll:

Ordföranden har ordet

KNX dagen på easyFairs

KNX Award 2010

Mässor hösten 2010

Almedalen

Multiarena med KNX

Produktnytt ABB

Produktnytt Hager

Det kan vara ett stort eller litet projekt i kontor, skola eller någon annan typ av byggnad.

Fyll i detta **Anmälningssformulär** och skicka in det senast den 11 oktober till: info@knx.se

Juryn består av medlemmarna i KNX Sweden.

Välkommen med din anmälan !!

Anders Hägglund förra året vinnare av KNX Award. Som är fastighetsansvarig på flygplatsen insåg tidigt att KNX skulle kunna förenkla och effektivisera de elektriska installationerna på Bromma flygfält.

STOCKHOLM
7-10 OKTOBER 2010

Välkommen till vår monter
A13:38

GÖTEBORG
4-7 NOVEMBER 2010

Välkommen till vår monter
B05:48

Vi ställer ut med egna monter på båda mässorna och gör aktiviteter ihop med EIO.

På båda dessa mässor kommer våra slutkunder.

Många är det som skall eller håller på med att bygga ett eget hus. Då det nu är mer aktuellt än nånsin att tänka på energi förbrukningen vid nybyggnation, är denna typ av forum ett fönster för den nya installationstekniken som möjliggör just detta, att vara energismart.

Vi på KNX Sweden vill erbjuda dig, som är installatör och vill ha direkt kontakt med dina slutkunder, att medverka i vår monter på Hem & Villa mässorna i Stockholm & Göteborg. Du får där möjlighet att knyta kontakter med nya kunder och kanske göra direkt affär med dina tjänster!!

Ta kontakt med oss på KNX Sweden genom att skicka ett mail till info@knx.se eller ring 0734-330250 så skall vi se till att du kan vara med i vår monter. Du står för din egen tid, i övrigt inga kostnader!

Kapa Kilowatten i Almedalen!

Nästan all energiomsättning

distribueras eller regleras via elektriska system. Moderna kommunicerande elanläggningar och elinstallatörer har därför huvudrollerna i jakten på energieffektivisering. Det var budskapet när elteknikbranschen arrangerade ett seminarium på temat "Kapa Kilowatten" i Almedalen.

Bakom torsdagens seminarium stod Elektriska Installatörsorganisationen EIO, ABB och Schneider Electric. Max Reiman, teknikspezialist på EIO, inledde med att berätta att energianvändningen i byggnader och industrier står för nästan 70 procent av den totala energikonsumtionen. Och enligt Energimyndigheten är cirka 30 procent av denna energianvändning relaterad till vad som närmast kan beskrivas som tomgångskörning. Energianvändningen vid tomgångskörningen motsvarar Sveriges samlade vindkraftsproduktion. Ett gigantiskt resursslöseri alltså.

Med tomgångskörning menas att många funktioner i huset står på trots att ingen använder dem, exempelvis går ofta ventilationen på helfart, klimatet hålls i komfortläge och onödiga energislukare som skrivare, kopiatorer och kaffemaskiner står i stand-by-läge.

Men det finns lösningar, och det var just dessa som var utgångspunkten för elteknikbranschens seminarium i Almedalen. Lösningen stavas fastighetsautomation. Istället för att manuellt reglera våra byggnaders funktioner kan de skötas per automatik. Moderna och smarta hus alltså.

- Förutom att spara energi erbjuder smarta hus med modern fastighetsstyrning komfort och design. Det är exempelvis väldigt behagligt att ha en "god-natt-knapp" vid sängen. Med en knapptryckning stänger man av all belysning och alla elektriska apparater. Samtidigt får man en indikation på att alla dörrar och fönster är stängda, säger Rikard Nilsson från Schneider Electric.

- Jag kan garantera att den yngre generationen inte kommer att acceptera att dessa finesser inte finns. Och energieffektiviseringen får vi på köpet när den nya tekniken installeras.

Rikard Nilsson gjorde på seminariet en jämförelse mellan en bil och elsystemet i en byggnad.

- Idag trycker du på en knapp för att låsa, larma och stänga ner funktionerna i en bil. Med dagens teknik, exempelvis med hjälp av fastighetsstyrning genom KNX, går det att göra samma sak med ett hus.

Den enda vägen att modernisera elsystemen i våra hus är att installera moderna kommunicerande elanläggningar. Det är när alla elsystemets alla ingående delar kan kommunicera med varandra som den sammanlagda energivinsten blir störst. Det system som idag är branschledande för fastighetsstyrning är KNX, ett protokoll som en stor del av branschens tillverkare har anslutit sig till och tagit fram produkter som stödjer.

- I många fall kan energibesparingen bli upp mot 50 procent genom modern teknik av det här slaget, säger Rikard Nilsson.

Motordrifter är en annan jättelik energitjuv i våra fastigheter.

- I vissa fall kan upp till 80 procent sparas genom modern teknik som frekvensstyrning av motorer. Ofta körs också ventilationsanläggningarna med helt stängda spjäll. Det är som att köra en bil med gasen i botten och reglera hastigheten med bromspedalen, säger Mats Karlberg på ABB, som är särskilt inriktade mot energieffektivisering inom industrin.

Mats Karlberg lyfte även fram energimätning som en nödvändig komponent i jakten på besparingar.

Modern multiarena med KNX!

Leksands nya ishall är en modern multiarena som rymmer underhållning av första klass. Siemens har levererat i stort sett allt för elkraftförsörjning och belysningsstyrning: allt från inkommande kraft ut till vägguttag och belysningsarmaturer. Med hjälp av fastighetsautomationssystemet KNX kan vaktmästaren med en radiofjärrkontroll styra hur arenabelysningen ska tändas och släckas med en enkel knapptryckning. Tack vare den flexibla belysningsstyrningen kan arenan enkelt anpassas efter olika slags arrangemang.

Toppmodern belysningsstyrning

Sportjournalisterna, som tidigare var förvisade till en liten skrub, har nu tillgång till ett stort pressrum med trådlöst bredband, och i taket över isen sitter trådlösa fotoblixtar som reagerar automatiskt på en sändare.

Förutom fotoblixtar sitter det i taket en hel del lampor. 60 000 watt i form av 360 stycken tvårörsarmaturer sitter 18 meter över isen, samtliga med osymmetrisk reflektor eftersom vertikalljus är bäst när matcher och evenemang filmas.

All arenabelysning såsom över isen och läktarna samt även belysningen i logerna, skyltbelysning, ytterbelysning och belysningen i alla allmänna utrymmen styrs av KNX. Belysningen centralstyrs via en tryckknappstablå på väggen i ett av servicerummen, men för att inte vara bunden till väggtablån finns också en radiofjärrkontroll, vilket gör att vaktmästaren kan gå omkring i arenan och styra all arenabelysning oavsett var han befinner sig. Med en enkel knapptryckning kan till exempel hela arenan mörkläggas innan en ljusshow inleder en match. Vaktmästaren har ett antal olika förinställda ljusscenarier över isytan att välja bland, och ytterligare ett antal för läktarna eller gradängerna som det heter på arenaspråk.

Viktig mötesplats

Den traditionella ishallen har omvandlats till en multiarena som rymmer underhållning av högsta klass, må det vara ishockeymatcher, konserter eller melodifestivaler. De nya multiarenorna, som det allt oftare handlar om idag, fyller också funktionen som en viktig mötesplats för företag och kunder, utöver att vara ett underhållningspalats.

Leksand kan nu glädja sig åt en toppmodern multiarena i världsklass, som tack vare den flexibla belysningsstyrningen med hjälp av KNX enkelt kan anpassas efter olika slags arrangemang.

Mer information: www.siemens.se/ip

Nya monterammar

*priOn KNX sensor
E-nummer: 17 505 76*

Nytt till ABB priOn

ABB i-bus KNX sensorer priOn

ABB introducerar en ny generation av de framgångsrika priOn KNX sensorerna. Den stora förändringen gäller främst monteramarna där den tidigare varianten nu har ersatts med en som är robustare och enklare att montera på ojämnt underlag. Förändringen medför att även de olika insatserna som knappar och 3,5" tft display byts ut till en ny generation med en annan infästning i montage ramen. De nya insatserna snäpps fast och frigörs senare vid behov med hjälp av en låsmekanism som har en knapp på sidan av insatsen.

Rumstermostat

ABB introducerar en ny rumstermostat med display för de framgångsrika priOn KNX sensorerna. Rumstermostaten kan användas för värme och kyla (PI, PWM eller 2-pukts reglering). För kontroll av upp till 5 stegs ventilatoraktorer och manual justering av fläkthastighet. Rumskontrollern är utrustad med display för upp till 17 textinformationer och/eller ikoner eller visning av tid och datum

Rumstermostaten monteras överst på monteraramen och den har IR-mottagare samt "tänd up" sensor. Rumstermostaten måste kombineras med tre knappar för kontroll av dess funktioner.

E-nummer: 17 505 76

Mer information:
ABB
Tel: 021-325 000
www.abb.se/knx

Produktnytt Hager!

Med hjälp av radio interface TR131A/B kan du programmera och driftsätta installationer med kombinerade radio och trådslutna KNX produkter via mjukvaran ETS

Radio interface är ett gränssnitt mellan trådslutna KNX

TR131A/B

produkter och KNX radioprodukter. Det omvandlar radioinformation och skickar ut den på bussledningen för att kommunicera med de trådanslutna produkterna. Interfacet förstärker även signalen mellan radioprodukter och kan användas vid långa avstånd eller vid störningar i anläggningens omgivning

Med radiointerface TR131A/B i en KNX anläggning bestående både av radioprodukter och trådanslutna produkter har du möjlighet att driftsätta anläggningen via mjukvaran ETS.

Vid programmering används applikationen TL130A

Mer info. www.hager.se

Vill du inte ha detta nyhetsbrev i fortsättningen!

Skicka ett mail till info@knx.se

Våra partners:

www.euu.se

www.elektrikern.nu

eio

el
INSTALLATÖREN

www.voltimum.se